

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomantky:	Alexandr Maikranz
Téma práce:	Dopravní kriminalita a její prevence
Rozsah práce	82 stran celkem (z toho 66 stran vlastního textu práce)
Datum odevzdání práce:	2.5.2023
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Dopravní kriminalita nebývá běžně v učebnicích kriminologie zmiňována, samostatnou kapitolu o ní nalézáme jen v rozsáhlejších kriminologických učebnicích, převážně pak zahraničních, dnes i v nejvýznamnějších českých. Na dopravní kriminalitu se zpravidla dříve nesoustředila pozornost kriminologů, přestože jde o téma mimořádně aktuální. Vždyť v dopravě umírá výrazně více osob, než při násilné kriminalitě, podobně je též mnohem větší pravděpodobnost, že každý z nás se stane obětí kriminálního činu v dopravě, než činu násilné povahy. Specifičnost spočívá též v tom, že velká část populace je řidičem nějakého dopravního prostředku, takže je současně nejen potenciální obětí takového trestného činu, ale i jeho potenciálním pachatelem, ostatně účastníkem silničního provozu je prakticky každý z nás. Tento druh kriminality tak vykazuje určité zvláštnosti oproti jiným druhům kriminality, kterým je třeba se také věnovat. Následky způsobené při dopravní kriminalitě jsou často velmi vážné, četnost tohoto druhu kriminality je též vysoká, specifika jsou vykazována na straně pachatelů i obětí, navíc neustále se zvyšuje hustota dopravy, počet dopravních prostředků etc. Specifika se týkají i prevence před tímto druhem kriminality, je možno činit opatření zamezující selhání lidského faktoru, je možno činit opatření technického rázu, která budou zaměřena na dopravní prostředky, ale též na tzv. objektivní podmínky provozu, zejména na uspořádání, značení a stav komunikací. Dopravní kriminalita není v trestním zákoníku soustředěna na jednom místě v jedné hlavě, je proto třeba se nejprve zabývat tím, jaké trestné činy ve spojitosti s dopravou mohou být spáchány. Žádoucí jsou i úvahy kriminálně politické s návrhy de lege ferenda. S ohledem na prudký vývoj technologií a rozvoj dopravy tak jde o téma stále živé, a proto i vhodné ke zpracování v diplomové práci.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

- teoretické znalosti – byly potřeba znalosti z oboru kriminologie a trestního práva hmotného, ale i z práva správního (týkajícího se dopravy), jakož i dalších právních oborů (zejm.

ústavního či civilního), ale i z dalších doprovodných věd kriminálních (kriminalistiky či kriminální politiky),

- vstupní údaje a jejich zpracování – autor se měl zabývat současným stavem kriminality v dopravě a stávající právní úpravou, zohlednit současnou i dřívější judikaturu, příp. provést srovnání historické či mezinárodní, vhodné by bylo využít především různé statistiky, případně též kazuistiku, či vlastní kriminologické výzkumy,
- použité metody – odpovídají tématu, bylo zapotřebí provést analýzu současného stavu, případně provést srovnání historické či mezinárodní, vhodné bylo uvést též úvahy de lege ferenda, zabývat se moderními trendy.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce má práce náležitosti kladené na diplomové práce na PFUK.

Autor práci rozdělil do 4 základních kapitol, k nimž přidal úvod a závěr. V první kapitole se věnoval fenomenologii dopravní kriminality, vysvětlil pojem dopravní kriminality a rozvedl, co míní trestnými činy v dopravě, zabýval se osobou pachatele, zaviněním, následky, samostatnou podkapitolou věnoval i principu omezené důvěry. V druhé kapitole se zabýval dopravními nehodami, jejich příčinami, vývojem nehodovosti apod. V třetí části zaměřil pozornost na návykové látky jako jeden z významných kriminogenních faktorů v dopravě. Čtvrtá část, kterou je oproti jiným kandidátským pracím možno považovat za určitou nadstavbu, je věnována mladým řidičům. Struktura práce je tak logická a vhodná, jakkoliv je možno (zvláště u takto širokého tématu) si představit i jiné pojetí práce.

4. Vyjádření k práci

Diplomant se zabýval zajímavým tématem, které je velmi široké a každý autor k němu může přistoupit vlastním způsobem.

Za stěžejní pasáž práce (po povinných úvodních obecných kapitolách) považuji jeho úvahy v poslední (zvláštní) části věnované mladým řidičům, kde provádí i mezinárodní srovnání. Autor přitom neopomněl aktuální legislativní počiny, které mají za cíl zlepšit situaci na českých silnicích, pozornost tak věnoval i terapeutickým programům pro (provinilé) řidiče. Autor věnoval pozornost i statistickým datům, která představil i ve formě grafů. Pěkné pojednání je i v ostatních kapitolách, jako např. v kapitole třetí o návykových látkách.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn. Autor vedle toho, že podal ucelený výklad o hlavních aspektech dopravní kriminality, pojednal o rizicích účasti mladých řidičů v dopravě, představil též možnosti preventivního působení na ně.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce nevykazuje známky plagiátorství.
Logická stavba práce	Stavba práce je logická (viz výše).

Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	V přehledu literatury autor uvádí základní prameny pro práci na dané téma, ovšem zdaleka okruh pramenů nevyčerpává. Lze snad tolerovat, že autor nepojal práci trestněprávně dogmaticky, ale kriminologicky, proto pominul řadu základních zdrojů z oblasti trestní práva hmotného. Na druhou stranu jsou hojně zastoupeny ostatní zdroje dostupné on-line, jako jsou nejrůznější studie, statistiky a zprávy, a to nejen v českém jazyce, ale i v němčině a angličtině. Diplomant jinak dodržuje uznávaná pravidla pro citaci, uvádí práce v souladu s českými normami ČSN ISO 690, resp. 690-2
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedené analýzy je vzhledem k tématu dostatečná, jde o pěkné kriminologické (a zčásti kriminálně politické) pojednání s řadou podnětů pro české zákonodárce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je na dobré úrovni, odpovídá nárokům kladeným na vysokoškolské kandidátské práce. Diplomant v práci využíval i tabulky a grafy.
Jazyková a stylistická úroveň	I jazyková a stylistická úroveň je dobrá, práce je v zásadě prosta pravopisných chyb.

6. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji práci k obhajobě. Diplomant by při obhajobě mohl učinit návrhy pro možné změny stávající právní úpravy, a to především v oblasti preventivních programů.
Navržený klasifikační stupeň	1 (výborně)

V Praze dne 26.5.2023

JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
vedoucí diplomové práce